

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie en het decreet van 7 juli 2017 het decreet van 7 juni 2017 tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid, tot vaststelling van vergunningsnormen voor private uitbetalingsactoren en tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin

Samenvatting

Met dit decreet wordt uitvoering gegeven aan de resolutie van 14 juli 2021 'over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het Groeipakket' en worden de oprichtingsdecreten van het agentschap Opgroeien regie en het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid aangepast. Voor het agentschap Opgroeien regie wordt een structurele gegevensdeling met de lokale besturen verankerd, zodat lokale besturen bij het agentschap Opgroeien regie terecht kunnen om gegevens te ontvangen om lokale tegemoetkomingen te kunnen toekennen. Aan het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid wordt een bijkomende missie en opdracht toevertrouwd die erin bestaat lokale besturen te ondersteunen om voor hen een automatische uitbetaling van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid te organiseren. Het VUTG kan hiervoor haar betaalmotor en haar diensten via een samenwerkingsovereenkomst aan lokale overheden ter beschikking stellen. Daarnaast worden de persoonsgegevens die het agentschap in de uitvoering van haar opdrachten registreert, gepreciseerd.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

De gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn oefenen een beleid uit naar de gezinnen die op hun grondgebied wonen, in het kader van hun algemene bevoegdheden bepaald bij artikel 41 G.W., de artikelen 1 en 57 organieke wet van 8 juli 1976 betreffende het OCMW en het decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid of elke andere bevoegdheid die het bij of krachtens een wet of decreet is

toegekend. Ze richten Huizen van het Kind op, verlenen steun aan kinderen en gezinnen in kansarmoede, stimuleren vrijetijdsparticipatie van kansengroepen,... In het kader van deze bevoegdheden kunnen gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn aan kinderen en gezinnen toelagen toekennen voor de kosten van opvoeding van kinderen, schoolkosten,....

Gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn zetten bovendien sterk in op de take up van sociale rechten van hun inwoners. De automatisch rechtentoekenning - ook van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid - is een belangrijk instrument in de bestrijding van onderbescherming, tegen kansarmoede en het versterken van empowerment van kinderen en gezinnen in kansarmoede. Lokale besturen hebben echter niet altijd de middelen om een automatische rechtentoekenning te organiseren.

Het agentschap Opgroeien regie en het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid (VUTG) kunnen de lokale besturen hierin ondersteunen.

In het kader van de coronacrisis werd er vanuit het agentschap Opgroeien regie reeds eenmalig een samenwerking opgezet op basis waarvan lokale besturen gegevens konden opvragen van de kinderen in hun gemeente/stad die recht hadden op een sociale toeslag. Op basis van deze gegevens van het Groeipakket bezorgd via het agentschap Opgroeien regie kon het lokale bestuur automatisch een financiële ondersteuning bieden aan kwetsbare huishoudens. Vanuit het VUTG werd daarnaast ingezet op een aanvullende dienstverlening, gericht op gezinnen. Deze dienstverlening bestaat uit briefwisseling naar gezinnen op vraag op de lokale besturen.

Tijdens de evaluatie na anderhalf jaar Groeipakket werd vastgesteld dat deze vorm van gegevensdeling en dienstverlening een grote meerwaarde betekende voor de lokale besturen. Bijgevolg werd in de evaluatie een beleidsaanbeveling geformuleerd dat beide agentschappen hun oprichtingsdecreten complementair en onderling afgestemd, aan moeten passen om een structurele gegevensdeling en dienstverlening met de lokale besturen mogelijk te maken. Op 14 juli 2021 werd de resolutie over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het Groeipakket aangenomen door de plenaire vergadering. In deze resolutie vraagt het Vlaams parlement positief gevolg te geven aan deze beleidsaanbeveling.

Met dit decreet wil het agentschap Opgroeien regie de gegevensdeling naar de lokale besturen toe structureel verankeren en wil het VUTG zijn dienstverlening verankeren en verder uitwerken door de ontwikkelde betaalmotor en diensten, zoals onderzoek naar het recht op toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid en correspondentie versturen, van het VUTG ter beschikking te stellen van gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Deze verankeringen dragen bij tot de ondersteuning en organisatie van de automatische rechtentoekenning van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid. Op deze manier wordt de taakverdeling duidelijk opgedeeld tussen de twee agentschappen. Bovendien blijkt deze taakverdeling ook uit de toevoeging aan de missie van het VUTG waarin zij een ondersteunende rol opnemen ten aanzien van het Vlaamse gezinsbeleid, waarvan de regierol o.a. bij het agentschap Opgroeien regie en de lokale besturen ligt. Zoals in de memorie van toelichting bij het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wordt voorgeschreven, moet bevoegdheidsoverlapping tussen agentschappen worden vermeden.

B. Impactanalyse

Impact op kinderen en jongeren (JoKER)

Met dit decreet wil het agentschap Opgroeien regie de gegevensdeling naar de lokale besturen toe structureel verankeren en wil het VUTG zijn dienstverlening verankeren en verder uitwerken door de ontwikkelde betaalmotor en diensten, zoals onderzoek naar het recht op toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid en correspondentie versturen, van het VUTG ter beschikking te stellen van gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Deze verankeringen dragen bij tot de ondersteuning en organisatie van de automatische rechtentoekenning van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid, wat kinderen en gezinnen ten goede komt.

Lokale overheden beschikken vaak niet over de mogelijkheden om gezinnen op een exhaustieve wijze hun rechten toe te kennen. Bij ongewijzigd beleid blijft deze situatie verder bestaan, wat niet wenselijk is.

Met dit ontwerp van decreet maken we het voor gemeenten mogelijk om de toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid beter te kunnen toekennen:

- Opgroeien regie zal lokale besturen faciliteren om tegemoetkomingen uit te betalen aan gezinnen met kinderen, waarbij de privacyregels gewaarborgd worden door het afsluiten van overeenkomsten met betreffende lokale besturen.
- Het VUTG verwerkt momenteel reeds gegevens in het kader van de toelagen die het nu reeds uitkeert. De huidige bepaling inzake gegevensverwerking in het decreet van 7 juli 2017 bleek onvolkomen op het niveau van het Agentschap en wordt nu in overeenstemming gebracht met artikel 7 van het Groeipakketdecreet van 2018. De gegevens die nu reeds verwerkt worden, kunnen ingezet worden voor de toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid. Hierbij worden ook overeenkomsten afgesloten met lokale besturen die vragende partij zijn.

Beide wijzigingen zorgen ervoor dat lokale overheden de rechten van kinderen beter kunnen vrijwaren, doordat ze gerichtere tegemoetkomingen aan gezinnen met kinderen kunnen (laten) uitbetalen.

Tot slot kunnen we meegeven dat er ook nog advies wordt gevraagd aan de Vlaamse Toezichtcommissie m.b.t. wijziging van deze oprichtingsdecreten.

C. Totstandkomingsprocedure

Het ontwerp werd aangepast aan het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie van xxx met kenmerk xxx

Het JoKER-advies werd bekomen op 11 februari 2022.

Het ontwerp werd aangepast aan het legistiek en taaladvies van 21 februari 2022 met kenmerk 2022/46.

Het advies van de Raad van State werd bekomen op xxx.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 2. Wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandig agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie

Artikel 2.

Het nieuwe artikel 10/2 voorziet dat het agentschap Opgroeien regie persoonsgegevens kan delen met lokale besturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) om de gemeente, het openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW) of de VGC te ondersteunen bij de uitvoering van zijn bevoegdheid die het bij of krachtens een wet of decreet is toegekend om een beleid uit te oefenen naar de gezinnen die op hun grondgebied wonen.

Om de lokale besturen en de VGC hierin te ondersteunen kan het agentschap Opgroeien regie persoonsgegevens van rechtgevende kinderen, vermeld in artikel 3, §1, 34°, van het Groeipakketdecreet van 2018, rechthebbende kinderen, vermeld in artikel 3, §1, 35°, van het Groeipakketdecreet van 2018 en begunstigen, zoals bedoeld in boek 2, deel 4, titel 1, van het Groeipakketdecreet van 2018 uit het kadaster van toelagen in het kader van het gezinsbeleid, ter beschikking stellen.

Het kadaster van toelagen in het kader van het gezinsbeleid werd opgericht en wordt beheerd door het agentschap Opgroeien regie, zoals vermeld in artikel 7/1, eerste lid, 5°, van het decreet van 30 april 2004. Het Vlaams kadaster Groeipakket is het centrale repertorium voor alle kinderen die een recht openen op de Vlaamse toelagen in het kader van het gezinsbeleid, waarin vermeld wordt welke uitbetalingsactor bevoegd is om de vermelde toelagen toe te kennen en uit te betalen.

Het kadaster bevat op dit moment voor alle rechtgevende kinderen het rijksregisternummer en alle toegekende toelagen in het kader van het gezinsbeleid, alsook de betalingsperiode, het rijksregisternummer van de begunstigen, zijnde de natuurlijke personen aan wie de toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden toegekend en/of uitbetaald en de bevoegde uitbetalingsactor.

Het agentschap Opgroeien regie stelt reeds 'Dashboards Groeipakket' ter beschikking van de lokale besturen op basis waarvan de gemeenten en OCMW's, op provinciaal en gemeentelijk niveau, cijfergegevens kunnen raadplegen, zowel op kindniveau als op gezinsniveau. Voor de participatietoelagen wordt dit ook voorzien voor Brussel. Hierdoor kunnen de lokale besturen zich een algemeen beeld schetsen van de verdeling van de toelagen over de kinderen uit hun bevoegdheidsgebied. Aangezien deze Dashboards echter enkel anonieme statische gegevens bevatten, is dit voor een gemeente of OCMW

niet voldoende om op automatische wijze voordelen toe te kennen aan een specifieke doelgroep van kinderen en gezinnen.

In het kader van de coronacrisis werd er reeds eenmalig een samenwerking opgezet op basis waarvan lokale besturen gegevens konden opvragen van de kinderen in hun gemeente/stad die recht hadden op een sociale toeslag. Op basis van deze gegevens van het Groeipakket kon het lokale bestuur financiële ondersteuning bieden aan kwetsbare huishoudens. Tijdens de evaluatie na anderhalf jaar Groeipakket werd vooropgesteld dat een structurele gegevensdeling met de lokale besturen dient te worden uitgewerkt en dit ruimer dan de gegevens van sociale toeslag.

Voorliggende wijziging geeft dan ook uitvoering aan de beleidsaanbeveling geformuleerd in het kader van deze evaluatie. Deze beleidsaanbeveling voorziet dat een structurele gegevensdeling met de lokale besturen mogelijk moet worden gemaakt. In de resolutie van 14 juli 2021 'over het gevolg dat wordt gegeven aan de evaluatie van het Groeipakket' vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering positief gevolg te geven aan deze beleidsaanbeveling.

Het agentschap Opgroeien regie en het lokaal bestuur of de VGC sluiten met het oog op voormelde gegevensdeling een protocol af als vermeld in artikel 8, §1, van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer. Dit protocol zal worden afgesloten na advies van de functionaris voor gegevensbescherming van het agentschap Opgroeien regie en het betreffende lokaal bestuur of de VGC.

Het lokaal bestuur of de VGC dient de effectieve doeleinden op te nemen in een reglement goedgekeurd door het bevoegde orgaan. Hieruit dient bijgevolg te blijken dat de persoonsgegevens afkomstig uit het kadaster van toelagen in het kader van het gezinsbeleid noodzakelijk zijn om een lokaal voordeel toe te kennen aan de gezinnen van de betreffende gemeente/stad.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het decreet van 7 juli 2017 het decreet van 7 juni 2017 tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid, tot vaststelling van vergunningsnormen voor private uitbetalingsactoren en tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin

Artikel 3

Dit artikel voegt een nieuwe definitie toe om toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid te kunnen omschrijven. Deze toelagen worden toegekend krachtens een reglement van de gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Het kan niet gaan om een individuele steunverlening die wordt toegekend op basis van een beslissing van het bijzonder comité voor sociale dienst.

Artikel 4

Aan de missie van het VUTG wordt een bijkomende missie toegevoegd om initiatieven in het kader van het Vlaamse Gezinsbeleid operationeel te kunnen ondersteunen, daaronder wordt ook het lokale gezinsbeleid begrepen. Vervolgens wordt gespecificeerd dat het VUTG gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn bij kan staan bij het

onderzoek naar het recht op en het uitbetaling van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid.

Artikel 5

Het VUTG kan haar diensten ter beschikking stellen om gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn te ondersteunen bij het toekennen van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid. In het bijzonder de betaalmotor ontwikkeld door het VUTG om de automatische rechtentoekenning te kunnen organiseren. Op maat van de vraag van de lokale overheid kan ook de dienstverlening van de andere diensten van het VUTG worden ingezet. Om tot een kwalitatieve toekenning en uitbetaling van de toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid bij te dragen, kan het VUTG ook bijkomende instrumenten ontwikkelen, die bijvoorbeeld een goede ontwikkeling, opvolging en monitoring van het lokale gezinsbeleid mogelijk maken.

Het VUTG kan tevens haar medewerking verlenen aan initiatieven in het kader van het gezinsbeleid, rekening houdend met de regierol van het Agentschap Opgroeien Regie zoals vermeld in artikel 5,§1,1^o,c), §2,1^o, 7/1 en 10/2 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie. Deze autonome bepaling maakt het mogelijk voor het VUTG om een instrument, dat zijn nut bewezen heeft tijdens de coronapandemie meer bepaald bij de ondersteuning van lokale besturen, structureel te verankeren. Het VUTG kan op basis hiervan verder werken aan de dienstverlening op basis waarvan informatiebrieven worden verstuurd naar gezinnen op vraag van de lokale besturen, de VGC en andere partners binnen het lokale gezinsbeleid.

Artikel 6

De modaliteiten van de samenwerking tussen het VUTG en de gemeenten of de openbare centra voor maatschappelijk worden bepaald in een samenwerkingsakkoord.

Daarnaast wordt aan het VUTG in het kader van haar taken ook de samenwerking met de VGC, partners binnen het gezinsbeleid, steden en openbare centra voor maatschappelijk welzijn mogelijk gemaakt, naast de reeds bestaande samenwerking met Opgroeien regie en de Huizen van het kind. Deze partners binnen het gezinsbeleid zijn onder meer de partners betrokken bij de preventieve gezinsondersteuning.

De samenwerking met de VGC is mogelijk omdat ook het gezinsbeleid een plaats heeft bij de VGC, als onderdeel van de persoonsgebonden bevoegdheden die zij heeft. Het VUTG kan dus ook vanuit de nieuwe taak die haar werd toebedeeld initiatieven van de VGC ondersteunen.

Artikel 7

Dit artikel bepaalt welke persoonsgegevens noodzakelijk door het VUTG geregistreerd moeten worden om de verschillende toelagen in het kader van het gezinsbeleid te kunnen uitbetalen. Indien de gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn betrokken worden bij de gegevensverwerking, wordt er een verwerkersovereenkomst opgesteld. Daarnaast past deze aanpassing van het decreet op dit punt ook in de verduurzaming van de ondersteuning van partners binnen het gezinsbeleid in het kader van gegevensverwerking met het oog op communicatie naar de burgers toe en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid.

Artikel 8

Dit artikel doet het nodige om de publieke uitbetaling van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid te kunnen organiseren.

Artikel 9

Dit artikel sluit de rol van Zorginspectie op het vlak van de besteding van toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid uit. Het toezicht op de besteding van de kredieten die gepaard gaan met de toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid gebeurt door de betrokken lokale overheden. De bestaande kanalen van toezicht en handhaving binnen steden en gemeenten spelen in deze en zullen ook onverkort verder worden toegepast. Dit decreet grijpt daar niet op in.

Artikel 10

Dit artikel bepaalt dat de klachten over de toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid geen onderdeel vormen van de standaard rapporteringslijnen met betrekking tot de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Artikel 11

Dit artikel maakt mogelijk dat de inzet van de sociale inspectie- en begeleidingsdienst van het VUTG onderdeel kan uitmaken van de samenwerkingsovereenkomst met de betrokken lokale besturen.

Artikel 12

Het VUTG ontvangt van de gemeenten en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn de nodige financiële middelen voor de diensten en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid zoals voorzien in het samenwerkingsakkoord.

Artikel 13

Dit artikel maakt mogelijk dat gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn roerende en/of onroerende goederen ter beschikking kan stellen aan het VUTG zodat de taken in het kader van dienstverlening omtrent de toelagen in het kader van het lokale gezinsbeleid kunnen uitgevoerd worden.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

JAN JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE